

Perashat Ki Tisa - Pará 5783

Velas: 6:27 pm

Fin Shabat 1: 7:18 pm - R"t: 7:51 pm

Fin Shabat 2: 7:30 pm - R"t: 7:58 pm

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Maasé Bet Din

Rab Ruben Almog

חבר בה"ד אמת ומשפט

Te advertí que no me interesa tu servicio

Caso: Anuncié en el periódico que mi casa está en venta. Después de unos días me llamó un corredor ofreciéndome ocuparse de ella y conseguirme un cliente. Esto sucedió en una ciudad dónde se acostumbra que al vendedor le corresponde el pago del servicio al corredor. Me rehusé, y le dije que no me interesa su servicio, quiero ocuparme personalmente de la venta, ya que la propiedad se encuentra en un punto que tiene mucha demanda, y la puedo vender yo personalmente. Además le dije, que aún si quiere ofrecerme algún cliente sin que yo le pague su comisión, que no lo haga, ya que se me facilita la negociación haciendo el trato directo con el cliente, sin ningún intermediario.

El corredor no hizo caso de lo hablado, y me trajo un cliente. Este cliente terminó comprando la propiedad, y ahora el corredor me pide su comisión. Pero yo sigo en mi postura, creo que no le debo pagar ni un peso. ¿Qué debemos hacer?

Respuesta:

La Torá considera que existen diferentes maneras de crear una deuda. Quien toma un préstamo, quien hace una compra, quien roba, quien hace un daño, son distintas maneras de generar una deuda. Pero existe una más, quien tiene provecho de su compañero deberá pagarle el provecho que obtuvo. En este caso el valor que deberá pagar no es el valor de lo que el empleado hizo, sino es una suma relativa al valor del trabajo y a la necesidad, y que tanto se vio beneficiado el patrón por esta labor.

Por consecuencia, quien otorga un provecho a su compañero, provocando algún beneficio, deberá pagar el beneficio recibido, y aún si quien recibe el provecho argumenta que el beneficio fue otorgado gratuitamente, también deberá pagarlo (Siman 246, 264 y otros).

Pero si quien recibe el beneficio explícitamente aclara que no está dispuesto a recibirlo, y protesta que no lo quiere recibir, existen diferentes posturas en los Poskim, entre ellos quienes consideran que aún así lo debe pagar si es que ע"י ערך לחם סי' שעה, פתחי תשובה סי' רסד ס"ג ב שם פרי תבואה, (realmente se ha visto beneficiado por recibirlo). מהר"ש ענגיל ח"ג סי' טו, חזון איש בבא בתרא ב, מאידך הפוסטרים הם מהר"א הלוי ח"ב סי' קנא, וש"ת דובב מישרים ועוד

Pero si un empleado comienza su trabajo bajo conciencia del patrón y con la intención de recibir su pago, y después de haber comenzado el patrón le dice que no le pagará lo que le corresponde, el patrón deberá pagar el servicio, y no sólo en relación al beneficio que recibe de éste, sino en relación al valor del servicio en sí, lo que cuesta dicha labor en el mercado.

En lo que nos concierne, si el corredor fue advertido que el dueño de la casa no está dispuesto a pagar nada por este servicio, y lo hizo bajo esta condición, el vendedor no deberá pagar nada al corredor.

Halaja Lemaasé - Bircat Hailanot

1. A partir de Rosh Jodesh Nissan acostumbramos a decir Bircat Hailnaot sobre dos o más árboles frutales, los cuales están empezando a florecer antes de que salga el fruto (ע"י שריע רכ"ו).

2. Lejatejilá hay que procurar decir la Berajá lo más antes posible ya que "Zerizim Makdimim Lemitzbot" (אור"ל ח"ג פי"ו א')

3. En caso de que no pudo decirla en Rosh Jodesh puede decirla en cualquier momento durante el mes de Nissan y Bediabad también en Iyar (ע"י המשני"ב שם ס"ק א', וכ"ה בחזו"ע).

4. La Berajá de Bircat Hailanot se dice una vez por año únicamente (שם שריע שם).

5. Lejatejilá no hay que decir la Berajá en Shabat ya que según la Kabalá no está correcto hacerlo (כה"ח ס"ק ד', אור"ל שאלה ה'). a menos que sea el caso de no tener otra oportunidad de decirla más que en Shabat se permite Bediabad (ע"י תשו' והנהגות ח"א סי' קצ"ב, וע"ע יחו"ד ח"א סי' ב').

6. Es bueno que las mujeres también digan Bircat Hailanot ya que no se considera una Mitzva que el tiempo la provoca (אור"ל שאלה ה'). Solamente hay que cuidarse de decir la Berajá en momentos que no haya hombres presentes para mantener el Tzeniut.

7. No se dice Sheejeyanú al momento de decir la Berajá de Bircat Hailanot.

Maasé Sheaya

El andén A

Rab Jaim Kanievsky Zt"l le dijo a su yerno Rab Itzjak Koldetzky iEl que tiene un Kebiut (compromiso para hacer algo de manera fija y con permanencia), tiene garantizada una gran ayuda celestial!!

Se cuenta sobre el Jafetz Jaim que tenía un Kebiut de ir a dar Jizuk a las diferentes ciudades en Europa, cierta vez llegó a la estación de tren para tomar el tren a Vilna para fortalecer a los Yehudim de la ciudad. Se suponía que el tren saldría a las cuatro en punto del andén D.

El Jafetz Jaim como ya estaba viejo y débil, lo llevaron en una silla de ruedas, pero a las 4 pm apenas pudieron llegar a la plataforma A. Los andenes estaban lejos el uno del otro y, naturalmente, no había posibilidad de que el Jafetz Jaim llegara al andén D a tiempo para subir al tren. De pronto lo inesperado ocurrió, de repente, se escuchó la locomotora del tren, el tren se estaba dirigiéndose al andén A en lugar de al D. Resulta que el tren se desvió de su curso y en lugar de llegar al andén D, llegó accidentalmente al andén A.

Rab Shmuel Greiniman contó que el maquinista gentil estaba muy avergonzado y dijo que nunca le había pasado algo así. Al día siguiente, apareció una disculpa en el periódico en nombre de la dirección del ferrocarril por la interrupción de la ruta de viaje. Pero en realidad no fue una 'perturbación', sino todo lo contrario, muy simple, el Jafetz Jaim tenía que viajar en este tren para un viaje de Jizuk, y como no llegó a tiempo al andén, la locomotora fue conducida desde el cielo hasta el andén donde estaba el Jafetz Jaim, para que pudiera llegar a Vilna a tiempo.

Rabí Jaim Kaniesky dijo sobre esto, que la Siyatá Dishamayá especial surgió debido a la regularidad que el Jafetz Jaim tenía de realizar viajes de Jizuk en las diversas comunidades. Es decir, que toda persona que tiene un Kebiut, Hashem lo ayuda a poder cumplirlo.

בענין תדיר ואין מעבירין על המצות מי עדיף

שאלה: תדיר נגד אין מעבירין מה עדיף?

א) איתא בזבחים צא. איבעיא להו תדיר ושאינו תדיר וקדים ושחט לשאינו תדיר, מאי מי אמרינן כיון דשחטיה מקריב ליה, או"ד יהיב לאחר דממרס בדמו עד דמקריב ליה לתדיר והדר מקריב לשאינו תדיר, ומשמע שם דפשטו דממשיך להקריב את האינו תדיר ואח"כ את התדיר.

וכך פוסק הרמב"ם בפ"ט מתמידין ומוספין ה"ט עבר או שכח ושחט את שאינו תדיר או הפחות בקדושה, מקריבו ואח"כ שוחט את המקודש ע"כ.

ובפשטו הספק הוא מה שהסתפקו אם אין מעבירין עדיף מתדיר או לא, וא"כ מוכח מכאן דאין מעבירין עדיף מתדיר.

ב) אולם מהרמ"א באו"ח סי' תרפ"ד משמע דתדיר עדיף מאין מעבירין, דכתב ר"ח טבת שחל בשבת מוציאין ג' ספרים בא' קוראים פרשת השבוע ואח"כ בר"ה ומפטירין בחנוכה, והוא משום הכלל דתדיר ושאינו תדיר תדיר קודם, והוסיף על זה הרמ"א ואם טעה והתחיל לקרות בשל חנוכה צריך להפסיק ולקרות בשל ר"ח, אלמא דמעלת תדיר עדיפה על מעלת אין מעבירין.

וצ"ב על דברי הרמ"א מהגמ' הנ"ל דהוכחנו היפך דבריו.

עוד יש להקשות דהנה השאגת אריה בסי' כ"ח מביא דהנמוק"י משמע דאין מעבירין על המצות עדיף מתדיר והסכים לדבריו.

וצ"ע דבסי' כ' פסק דאם התחיל יעלה ויבוא בברהמ"ז קודם לרצה והחליצנו, מפסיק ואומר של שבת שהוא תדיר ואח"כ חוזר ואומר יעלה ויבוא, הרי להדיא דתדיר עדיף מאין מעבירין, וזה דלא כמו שכתב בסי' כ"ח.

ג) והנה מה שהקשינו דמהגמ' בזבחים מוכח דאין מעבירין עדיף מתדיר, השאג"א בעצמו שם מביא גמ' זו להוכיח דלא כמו שהוא פסק גבי יעלה ויבוא ורצה והחליצנו, ודחה דהס' של הגמ' שם זה לא משום שכבר התחיל באינו תדיר אלא דכיון דכבר התחיל בשחיטה של הקרבן זו ראוי שמיד יגמור את כל הדי' עבודות שיש בקרבן וזה עדיף על מעלת תדיר אבל לעולם אין מעבירין נגד תדיר, תדיר עדיף, (ולא ברירא כולי האי סברא, ובאמת הדברי מלכיאל חולק על השאג"א ומסביר כפשוטו את דברי הגמ' ומוכיח דאין מעבירין עדיף מתדיר ולכן כתב לחולק גבי יעלה ויבוא ורצה והחליצנו דגומר יעלה ויבוא ואח"כ אומר רצה והחליצנו).

ומה שהקשינו עוד דהשאג"א סותר את עצמו, ראיתי בס' זכרון תורת משה (להגר"מ קופשיץ זצ"ל) סי' ב' שכתב ליישב דנראה דהדין דאין מעבירין על המצות הוא משום כיון ולכן נראה דהיינו דוקא בב' מצות שונות כגון תפילין וציצית דאם פגע בתפילין ומניח אותו ולוקח את הציצית זה כיון על מצות תפילין, אבל בב' מצות שוות

כגון בקריאת ס"ת דר"ח או חנוכה כיון ששניהם זה אותה מצוה אין בזה ביון אם מניח את הקריאה של חנוכה וקורא בקריאת ר"ח, וכן בנידון של השאג"א כיון דשניהם (רצה והחליצנו ויעלה ויבוא) ענינם להזכיר מעין המאורע אין זה ביון אם מניח אחת ועושה את השניה.

ה) לדינא עי' בס' בירור הלכה מהדורא תנינא סי' קפ"ח הביא דהרבה אחרונים חולקים על השאג"א וס"ל דגומר יעלה ויבוא ואח"כ אומר רצה והחליצנו, וכן בדין של הרמ"א גבי קריאת חנוכה המ"ב שם סקי"ז ובבה"ל ד"ה ואם טעה פסק דלא כהרמ"א אלא גומר הקריאה של חנוכה ואח"כ של ר"ח.

הוכחה מהגמ' במנחות דתדיר עדיף מאין מעבירין

והנה החכם צבי מוכיח מהגמ' במנחות מט. דתדיר עדיף מאין מעבירין מהא דמביעיא לן ציבור שאין להם תמידין ומוספין אי זה מהן קודם, ואוקימנא בתמידין דלמחר ומוספין דהאינדא, האם תמידין עדיפי שכן תדיר או"ד מוספין עדיפי דהווי להו מקודש, והיא בעיא דלא איפשטא.

ויש להקשות טובא להני פוסקים דס"ל דאין מעבירין עדיף מתדיר, וכך קיי"ל להלכה כמבואר לעיל, א"כ מה הספק אם לעשות תמידין דמחר או מוספין דהיום, תפוק"ל דמוספין של היום עדיפי משום אין מעבירין.

וא"ת דילמא כל הדין של אין מעבירין זה רק היכא שפגע באיזה מצוה קודם כגון פגע בתפילין קודם הטלית, אבל אם רק הגיע הזמן של מצוה אחת אבל עוד לא התעסק בה דילמא אין בזה דין דאין מעבירין.

זה אינו דהא גמ' ערוכה היא במגילה ו: דנחלקו התם ר"א בר' יוסי ורשב"ג לענין מקרא מגילה בשנה מעוברת אם קורין באדר א' או באדר ב' דראב"י סבר דקורין באדר א' וטעמא משום דאין מעבירין על המצות, הרי להדיא דגם בזמן יש דין דאין מעבירין, ואין לומר דבזה גופיה פליג רשב"ג וסובר דאין דין דאין מעבירין דהא התם מבואר דטעמו דרשב"ג הוא משום דמיסמך גאולה לגאולה עדיף, כלומר גם הוא מודה דיש דין דאין מעבירין אלא דעדיף הטעם דמיסמך גאולה לגאולה מהטעם דאין מעבירין.

וא"כ הק"ל להני דסברי דאין מעבירין עדיף מתדיר ומקודש א"כ מה הספק בגמ' במנחות.

וי"ל דהתם בסוגיא דמנחות זה סוג אחר של אין מעבירין דהיינו בזמן שהגיע זמנו קודם ובוזה אה"ל קיי"ל דתדיר עדיף, אבל היכא שכבר פגע במצוה אחת כגון שפגע בתפילין קודם או שהתחיל ביעלה ויבוא או שהתחיל בקריאה של חנוכה בזה הוא דקיי"ל דהסוג הזה של אין מעבירין עדיף מתדיר.

והסברא לחלק אפ"ל דהיכא שכבר פגע במצוה אחת זה יותר כיון לעזוב אותה ולכן עדיף מתדיר, משא"כ אין מעבירין בזמן שזה לא כל כך כיון בזה הוא דקיי"ל דתדיר עדיף מאין מעבירין.

ז) המ"ב שם בבה"ל כותב דדוקא באופן שהתחיל לברך הברכה, אז הדין הוא דקורא הקריאה של חנוכה ואח"כ של ר"ח (ודלא כהרמ"א כמבואר לעיל), אבל אם לא התחיל לברך אף שנזדמן בידם אותה שהוא מתוקן לחנוכה אין לו לחוש לזה לכו"ע ויגללוה ויקראו בס"ת אחרת שהוציאה לשם ר"ח ואין כאן פגם לס"ת זו כיון שיקראו בה אח"כ.

וצ"ב מה חילוק אם כבר התחיל או עדיין לא התחיל והזדמן בידם הקריאה של חנוכה, סו"ס יש בזה משום אין מעבירין.

ואולי י"ל דיש דרגות באין מעבירין על המצות דהיכא דכבר התחיל את הקריאה יש בזה ביון גדול ולכן עדיף מתדיר ולא מפסיק בקריאה של חנוכה, משא"כ אם רק פתח את הס"ת בקריאה של חנוכה, אבל עדיין לא התחילו לקרוא יש בזה קצת ביון, ועל האין מעבירין כזה עדיף תדיר ממנו.

ועפ"ז יש להעיר על ההנהגה של הגאון ר' יוסף חיים זוננפלד דבמוצ"ש של חנוכה היה נשאר עוד כמה זמן בבית הכנסת כדי שכשיגיע לבית כבר יהיו מוכנים הנרות חנוכה, וכיון שפגע בהם קודם ממילא מקדים להדליק אותם לפני הבדלה, משום אין מעבירין, ולהנ"ל לא אתאי שפיר דכיון שזה רק העברה בעלמא דומה לפתיחת ס"ת דבכה"ג עדיף תדיר מאין מעבירין, וא"כ גם אם כבר היו מוכנים הנרות חנוכה, מ"מ היה לו להקדים הבדלה.

אלא דצ"ע דהא קיי"ל כהנמוק"י דאם פגע בתפילין תחלה חייב להניח את התפילין קודם משום אין מעבירין על אף שציצית הוא תדיר, וקשה דלהנ"ל מה שפגע בתפילין קודם דומה להא דפתח ס"ת דבכה"ג אמרינן דתדיר עדיף, וא"כ מדוע קיי"ל דאם פגע בתפילין קודם דחייב להניח אותו קודם ואח"כ ציצית, וצ"ע.

המורם מכל האמור.

נחלקו האחרונים אם תדיר עדיף מאין מעבירין או להיפך והבאנו ראיות לכאן ולכאן.

להלכה קיי"ל דאין מעבירין עדיף מתדיר ולכן אם התחילו בקריאה של חנוכה אינו פוסק אלא גומר ואח"כ קורא בר"ח, וכן ביעלה ויבוא ורצה והחליצנו אם התחיל ביעלה ויבוא אינו פוסק אלא גומר ואח"כ אומר רצה והחליצנו (ודלא כהרב פעלים שפסק כהשאג"א דפוסק ביעלה ויבוא ומתחיל ברצה והחליצנו).

מה שאין מעבירין עדיף מתדיר לכאן בבה"ל רואים דיש דרגות באין מעבירין דאם למשל רק פתח את הס"ת ועדיין לא התחיל לקרוא בכה"ג תדיר עדיף, אבל אם כבר התחיל לקרוא בכה"ג אין מעבירין עדיף מתדיר (ולכן התקשינו מדוע אם פגע בתפילין לפני הטלית מניח את התפילין קודם משום אין מעבירין, הא טלית הוא יותר תדיר ודומה לפתח ס"ת).

DINÉ TORÁ

Comuníquese al cel.
(+52) 55 3214 4312

SERVICIOS

Contrato de renta, venta, preventa, inversión, sociedad, testamentos, Heter Iská otros.

ASESORÍA

Consultas telefónicas, citas, preguntas.

CONTACTANOS

Cel. (+52) 55 3214 4312

Email: Betdinemetumishpat@gmail.com

Dirección: Moliere 128, Polanco, CDMX